

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania A. N.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.  
o ustalenie ustawodawstwa właściwego,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 20 czerwca 2018 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 marca 2017 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację A. N. (wnioskodawczyni), wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodek Zamiejskowy w R. z 10 grudnia 2014 r., IX U [...], oddalającego odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. (organ rentowy), uznającej, że wnioskodawczyni podlega ustawodawstwu polskiemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła wnioskodawczyni, zaskarżając go w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której wnioskodawczyni uratuje się w licznych naruszeniach prawa procesowego, w szczególności art. 378 § 1 k.p.c. i art. 233 k.p.c. oraz niewłaściwej wykładni i błędnym zastosowaniu licznych przepisów prawa

materialnego, co w efekcie doprowadziło do błędnego przyjęcia, że wnioskodawczyni podlega ustawodawstwu polskiemu, mimo iż posiada ważne zgłoszenie do słowackich ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania na Słowacji pracy najemnej. W przypadku uznania, że w sprawie nie zachodzi oczywista zasadność skargi wnioskodawczyni podniosła, że pojawiają się jej gruncie istotne zagadnienia prawne: a) Czy art. 16 ust. 4 w związku z art. 2 ust. 2 i punktem 10 preambuły rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE 2009 L 284, s. 1 – dalej jako rozporządzenie 987/2009) należy rozumieć w ten sposób, że na instytucji miejsca zamieszkania ciąży obowiązek zwrócenia się do instytucji właściwej państwa członkowskiego, w której osoba informująca wykonuje pracę najemną, w celu wyjaśnienia wątpliwości, czy osoba rzeczywiście wykonuje pracę w tym państwie i czy wykonywana praca nie ma charakteru marginalnego?; b) Czy art. 5 rozporządzenia 987/2009 należy rozumieć w ten sposób, że instytucja państwa zamieszkania nie może skutecznie podważyć ważności postanowień umowy o pracę, na podstawie której został wydany przez instytucję innego państwa członkowskiego dokument potwierdzający zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego w tym innym państwie członkowskim?; c) Czy sytuacja, w której instytucja miejsca zamieszkania ustala ustawodawstwo tymczasowe wbrew art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Ur. UE 2004 L 166, s. 1 - dalej jako rozporządzenie 883/2004), a instytucja miejsca wykonywania pracy jako instytucja przyjmująca nie koryguje tego ustalenia, to czy instytucja miejsca zamieszkania nie powinna w myśl art. 5 ust. 2 rozporządzenia 987/2009 powziąć uzasadnionych wątpliwości co do takiego postępowania, w szczególności gdy stanowisko instytucji miejsca wykonywania pracy nie jest poparte stosownym materiałem dowodowym, a pismo nie zostało wydane w żadnej szczególnej formie i czy ta pozorna zbieżność pomiędzy stanowiskiem instytucji miejsca zamieszkania, ustalającej ustawodawstwo tymczasowe oraz stanowiskiem instytucji miejsca wykonywania pracy przy równoczesnym ważnym zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych w

państwie wykonywania pracy nie powinna prowadzić do uskutecznienia w pełnym zakresie procedury dialogu i koncyliacji określonej tak w art. 6 jak i 16 rozporządzenia 987/2009?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania, ponieważ Sąd drugiej instancji zachował się zgodnie z poglądami prawnymi wyrażanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego w przedmiocie objętym wnioskiem skarżącej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167 to legitymowanie się poświadczeniem na formularzu A1 o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu w państwie członkowskim miejsca wykonywania pracy najemnej nie może być ignorowane przez sąd przy ustaleniu ustawodawstwa mającego zastosowanie w ramach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Gdy takie poświadczenie zostanie wydane, to dopiero jego wycofanie lub uznanie za nieważne, po ponownym rozpatrzeniu podstaw jego wydania, umożliwia ustalenie ustawodawstwa państwa członkowskiego miejsca zamieszkania. Natomiast samo legitymowanie się przez zainteresowanego dokumentem w postaci poświadczenia rejestracji w systemie ubezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego, nie wywołuje takiego skutku. Jest ono tylko dowodem zgłoszenia do ubezpieczenia, które samo w sobie nie przesądza o istnieniu ważnego tytułu do objęcia ubezpieczeniem. Podkreślić bowiem należy, że w prawie ubezpieczeń społecznych, w tym także w prawie unijnym dotyczącym koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, o zastosowaniu przepisów nie decyduje samo dopełnienie formalności w rodzaju złożenia wniosku lub zarejestrowania się w systemie ubezpieczeń społecznych, lecz rzeczywiste spełnienie przesłanek zastosowania poszczególnych przepisów wchodzących w grę w danym stanie faktycznym.

Podobnie w wyroku TSUE z 13 lipca 2017 r. C-89/16 R. S. w punkcie 42 przypomniano, że normy kolizyjne zawarte w rozporządzeniu podstawowym mają

wobec państw członkowskich charakter bezwzględnie wiążący a osoby objęte systemem zabezpieczenia społecznego i podlegające zakresowi stosowania tych przepisów nie mogą niweczyć ich skutków przez posiadanie możliwości podjęcia decyzji o rezygnacji z podlegania im. W wyroku tym potwierdzono również prawidłowość sposobu zastosowania mechanizmu współpracy organów rentowych dwóch różnych państw członkowskich oraz zawarcie przez nie porozumienia w przedmiocie marginalnej oceny pracy wykonywanej w innym państwie członkowskim przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

W tej sytuacji, skoro stosowne porozumienie zostało zawarte przez organy rentowe w tej sprawie, istniały podstawy dla wydania decyzji organu rentowego o podleganiu ustawodawstwu polskiemu. W konsekwencji wyrok Sądu drugiej instancji jest prawidłowy. Nie doszło więc do naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. i art. 233 k.p.c., ani nie zaszła konieczność rozstrzygnięcia zagadnień prawnych powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.